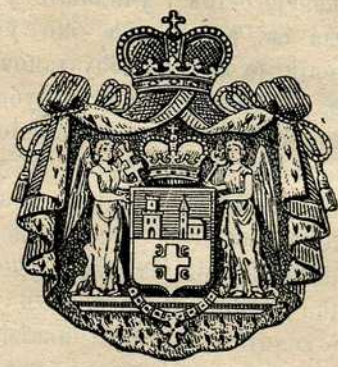

СРПСКИ СИОН

Год. IX.

Број 9.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 28. фебруара 1899.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Његова Светост, православни Архиепископ Карловачки, Митрополит и Патријарх српски, преузвишени господин Георгије Бранковић, благо изволео је свршенога богослова и постављенога администратора парохије У Бачинци, Јована Буту, рукоположити дана 14. фебруара о. г. за ђакона, а дана 15. о. м. за презвитера.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Заповеди о девет јеванђеоских блаженстава.

П. М. Бородин. С руског превео: Дим. Витновић. (Наставак).

Ова горућа жеђ била је у Давиду, када је говорио Господу, да он свом душом жуди к Њему, да душа његова искрено жели чувати свети закон Божјл. *Боже, Боже мој к Теби раним, Тебе је жедна душа моја* (Пс. XLII. 1.) — кличе к Богу Давид мучен духовном жеђу, — *као што јелен тражи изворе водене, тако душа моја тражи Тебе Боже.*

(Пс. XLI. 1.) Такова духовна жеђ била је и у св. апостолу Павлу, када је он у радосном узбуђењу рекао, да он жели употребити све своје силе на служење Богу и на корист ближњих, да ради славе Божје и користи људи, он је готов чак и самога себе принети на жртву *А ја драговољно потрошићу* — клицао је он, — *и бићу потрошен за душе ваше* (II. Кор. XII. 15.) Духовна жеђ била је тако велика у апостолу Павлу, да он не гледећи на висока савршенства, која је постигао, заборавља на пређашњи пут, те је постојано напред тежио, жудећи за новим и новим савршенствима. *Ја још не мислим, да сам достигао* — говори он — *него једино то: што је остраг заборављам, а за оним, што је напред, пружам се, усрдно хишам к дару горњега звања Божјег у Христу Исусу.* (Фил. III. 13.—14.) А таква глад и жеђ духовна била је у срцу и многих других светих, када су они, тако рећи, дављени тежином трудова, подвига и страдања, ипак желели подвизавати се и страдати све више и више, те су жудили што потпуније и савршеније испунити оно, што су сматрали најсавршенијим. Такви су већим делом прави подвижници бла-

гочашћа, особито у старој цркви. Примером тога, како може пробуђена у души глад и жеђ духовна побудити човека жудњи, да их утоли, може служити историја обраћења Христу Корнилија капетана. Ево шта казује о том св. јеванђелист Лука у књизи „Дела св. апостола.“ (Дел. ап. гл. X.) У Кесарији је био један капетан по имену Корнилије. И ако је био незнабожац, непрестано је желео наћи истину и оставити незнабоштво. Он се с молитвом обраћао Богу, чинио дела милосрђа и био у опште човек побожан. Видећи његову духовну патњу, Бог је милостиво погледао на њега. Једном, за време молитве, јавио се Корнилију анђео, рекао му, да му је молитва и милостиња саслушана Богом и заповеди му, да позове к себи апостола Петра, који ће му показати прavi пут спасења. Међутим апостол Петар имао је виђење, којим га је Бог хтео научити, да не сматра нечистим незнабошца, кога је сам Бог признао чистим. Са посланицима Корнилијевим Петар се упутио к њему без двоумљена. За време проповеди његове у дому Корнилија, Дух Свети сишао је на све присутне тамо, и ако они нису били крштени. После тога крстио их је апостол Петар. Тако је Корнилије утолио своју духовну жеђ, обрасе Христу и постао правим Хришћанином. Тако исто зна се и за св. Јустина, философа и мученика, да је он, још док је био незнабошцем, страшно жеднио достићи правога познања. Он се учио мудрости код различних секта ученичких, но куда год би се обратио, никакво учење није могло задовољити ум његов, који је био жедан истине. Од свију је он слушао само празна умовања и саме тамне појмове о Богу. И тек од једнога старца Хришћанина чувши јеванђеоско учење, он је познао истину. Срце његово беше обузела жеља изучити св. писмо и чим се он већма задубљивао у свештене књиге, чим се већма привикавао животу Хришћана, он је све већма и већма био прожет љубављу према вери јеванђеоској. Напослетку Јустин се је свом душом одао Богу истинитоме и постао верним последоватељем Христовим. После тога св. Јустин био је велики поборник вере Христове и удостојио се мученичкога венца (Минеј I. јуна.). Још поучнији је пример обраћења блаженог Августина. Блаж. Августин био је родом од богате знатне породице. Мати његова била је ревна Хриш-

ћанка и све је силе своје употребљавала, да би сина свога обратила Христу, али старање њено остало је безуспешно. У 17. год. живота свог Августина је ступио ради образовања у училиште у граду Картагени. Овде је он утонуо био у светска задовољства и предао се необузданом животу. Но срце његово још није било огрубило, ум његов није се био оглушио жељи за познавањем. Он је читао списе философске и у њему се пробудила била жеђ за правим знањем. У жудњи да удовољи своје више жеље, Августин је потпао лажном јеретичком учењу. Но како је брзо потпао, тако се брзо и разочарао. И ни ово лажно учење, нити икакво друго учење философско није успокојило ума његова, који је био жедан правога познања. Тада се он поново предао био још већма земаљским задовољствима тако, да га скоро ништа небитно могло отргнути од греха. Међутим он је добио звање адвоката у граду Медијолану, где се у то доба славио са својих проповеди тамошњи епископ св. Амвросије. Ма како да је био одан Августин светском расејаном животу, у њему још нису биле изумрле више духовне жудње. Он је почео слушати проповеди св. Амвросија и пређашња жеђ за правим знањем у великој мери била се разбукила у Августина. Он се одмах обратио читању св. писма, које је пре пренебрегавао, и срдачној молитви к Богу, у којој је молио, да утоли духовну жеђ његову, која га мучи. И гле једном за време пламене молитве, Августин чује глас: „узми и читај.“ Он отвори књигу св. писма и поглед му паде на 13 и 14. стих 13. главе посланице апостола Павла Римљанима: „Да ходимо поштено као по дану, не предавајући се пировању и пијанству, нити телесном уживању и нечистоти, нити у свађању и зависти, него се обуците у Господа нашег Исуса Христа и телу не угађајте по жељама“ — прочитао је он. Од тада је осетио, где може наћи извор истине и решио је одрећи се света. Одрекавши се дужности адвоката, он је примио св. крштење и вратио се у свој родни град. Августин је био ревним Хришћанином и знаменитим хришћанским писцем. За свој богоугодни живот он је против воље био изабран прво за презвитера, а затим и за епископа. (Ист. хришћ. цркве: Е. Смир. стр. 285 — 286.) Примери св. Јустина и блаж. Августина служе доказом тога, да ће искрена жеђ заиста до-

бити свагда задовољења, да је Бог свагда готов пружити нам руку помоћи и извести нас из заблуде на пут правде и спасења, ако то само жели наше срце.

Трудан је подвиг глади и жеђи духовне, но велика је и награда, коју обећава Христос гладнима и жеднима правде. *Ти ће се наситиши* — говори Он. Ко тражи оправдања кроз веру у Исуса Христа, тај ће осећати насићење, добиће задовољење духовној потреби у правди и оправдању пред Богом. По обичају јело и пиће задовољавају телесне потребе; гладни и жедни наситивши се престају осећати глад и жеђ. Тако исто и човек када са искреном жељом прима веру у Христа, када ту веру храни спасоносним тајнама и ревним испуњавањем заповеди Христових, тада добија право задовољење својој духовној глади и жеђи, оправдава са вером у Христа, упокојава се у нади на Њега и благодаћу св. Духа крепи се у извршењу заповеди Божјих. *Оправдавши се дакле вером, учи апостол, имамо мир с Богом кроз Господа нашег Исуса Христа.* (Рим. V 1.) Кроз веру у Христа ми се тако рећи облачимо у заслуге Његове и наша се грешна голотиња покрива њима, да се ми спокојно обраћамо к Богу с нашим молитвама и прозбама. *Јер који се год у Христа крстиште, у Христа се обукосте* — говори св. апостол Павле. (Гал. III. 27) Св. Јован Богослов пише: *љубазни, ако нам срце наше не зазре, слободу имамо пред Богом и штогод заиштелмо, примићемо од Њега, јер заповеди Његове држим и чинимо што је њему угодно.* (1. Јов. III. 21—22). Храна и пиће телесно, као ствари пропадне, на кратко време само утоле глад и жеђ и само на мало подуже време окрењују наше телесне силе. Но Исус Христос — вечити је заступник наш, правда је Његова — вечна правда. Према томе вера у Њега оправдава верне на свагда, на сву вечност, ако смо ми само тврди и непроменљиви у вери. Утишавајући и насићујући душу верујућих у овом животу, вера у Христа Спаситеља води их вечним радостима у становима небеским. Само тамо ће се у блаженој души испунити извршење сваке правде кроз наладу са оним слађаним извором правде, кога је она тако усрдно желела, тако ревно тражила, тако дуго чекала, и с којим ће се напослетку вечно сјединити. Тако је веровао и тако се надао Псалмопевац

говорећи: *насыщсѧ, внигда ѡвнѧтнмнссѧ слава твоѧ.* (Пс. XVI. 15.)

И тако: *благо гладнима и жеднима правде, јер ће се наситиши.* Велика је заповед ова, високо се блаженство у њој благовештава. Ко извршује заповед ову, тај добија духовну храну, која је неопходна за живот душе. У Христу, у вери у Њега, у извршењу Његовог оожанственог учења, у користењу благодатних даровима св. Духа налазимо ми ту храну духовну. *Јаце кто жаждетъ, — говори сам Христос — да прѧдетъ ко мнѧ и пѧетъ.* (Јов. VII. 37.)

(Наставиће се.)

Беседа

у I. Недељу Часнога Поста.

„Бѧсак оузрѧте нѧо ѡвѧсто“
(Јов. I. 51.)

По руском израдио Милан Попадић.

Велики страх и неисказани ужас обузимао је нас, православни Хришћани, прошле сиропусне недеље, када нам је св. црква наша о изгнању Адамовом казивала, а наиме: како је Бог њега због непослушности изагнао из раја, те на вратима рајским поставио херувима са пламеним мачем, да — не само њему — него и свему потомству његовом улазак у рај забрани.

А сад чувши из данашњег св. Јеванђеља „о небу отвореном“, хтели би, да одбацимо тај страх, хтели би, да ову тугу и јад, који нас је због затворенога неба обузимао — у духовну радост и весеље претворимо. Но само нас још то у сумњу доводи, што се то гледање „отворенога неба“ обећава: мужу искреном, Израћанину истинитом, Христова имена исповеднику најревноснијем — Натанаилу и њему сличнима. Но да ли ми грешни у томе обећању каквога удела имати можемо; те када се бедна душа наша разлучи од тела нашега, кад демонима отргнута буде од маловременога живота овога, када је напусти прах праха, те сама као бесмртна у просторије небеске вечности отиде; — да ли ће се њој тада небесна врата отворити? То не знамо. Но довољно знамо, да је Христос Син Божји свима људима, па и нама — крестом својим — опет отворио врата ова, која су тако дуго времена пре Њега затворена била; то потпуно знамо, да смо и ми заслугама Христовима у наследство обиталишта небеснога призвани. Ах, тешко нама! Ми смо гресима својима

потрли и уништили преимућство ово од Христа нам даровано, због безакоња наших изгубили смо и наду на вечна блага та, и небо нам се опет затворило. Шта ћемо сада да чинимо, ми бедни грешници, да ли да се због тога сасвим очајању предамо? Никако, богољубазни Хришћани, него пуни наде будимо, не клонимо духом. Ма да су нам — крвљу Сина Божјег отворена врата небеска због многих злих и Богу противних дела наших, — опет затворена; то ипак имамо ми још средства и начина, да их поново отворимо. Наиме: признајмо да смо као грешници недостојни небеснога обиталишта, и са надом на ону поменуту крв Сина Божјег исповедимо пред Богом грехе своје, па ће нам се небо опет отворити. Јер признавање свога греха и истинито и смирено исповедање истога пред Богом, јесте — после заслуга Христових — најбољи кључ, који нам небо и све ризнице милосрђа Божјег отвара. Ово је најбољи и најнужнији кључ за душевну корист свију оних, који се у посне дане ове за исповед и причешће — по најглавнијој дужности својој Хришћанској — спремају. Ходите дакле сви, који искрену и срдачну жељу имате, да од грешника праведницима постанете, и као Натанаил отворено небо угледате; ходите, велим, и пажљиво реч ову послушајте.

Најуре послушајте о томе: какво признавање греха јесте кључ који нам небо отвара. Јер признавање греха код људи различито бива.

Једно је признавање греха код човека очајно, као што је то било, на пример, код Јуде издајника, који дошавши пред скуп архијереја и старца овако је говорио: „Сагреших што издадох крв праву“ (Мат. 27. 4); а по томе бацивши пред њих сребренике — цену крви Христове — отишао је, те сам себи живот одузео. Но такво га признавања греха Бог не треба од нас.

Друго је пак признавање греха код човека просто, то јест, без икаквога расуђивања. То бива код таквих људи, који долазећи духовном оцу своме — свештенику — ништа друго до ли само једне речи изговарају, те веле: ја сам то и то учинио. При томе пак не осећају они у срцу своме никаквога срдачнога кајања због грехова својих, нити расуђују о томе какво су пресвето и божанствено лице грешним делом својим увредили; нити пак о томе, мисле, какву су казну за то од Бога заслужили. Но шта је од свега најгоре, при тој површној исповеди својој и не разбирају они о томе, зашто им Бог

отпушта грехе, те заслуге Сина Божјег и не узимају у обзир, шта више, једва шта о томе и знају. Па да ли од такве исповеди може корист бити? Да ли је такво признавање греха средство и начин, којим ми и опроштај од милостивога Бога задобити можемо?

По томе, дакле, право и истинито признавање греха које Бог и захтева од свакога грешника јесте оно, кад грешник подтакнут тајним неким надахнућем благодати Божје; као да се из сна некога буди; и проникнувши у душевно му стање помоћу унутрашњег ока савести своје — признаје — да је он зла дела чинио, те по томе да је грешан. А зашто? Зато, што је дужност своју према Богу заборавио и занемарио, те тиме и свети закон Његов преступио; што је окаљао чисту одећу даровану му у крштењу благодати Божје, што је разгневио тако милосрднога Оца свога, који га издржава и брине се о њему, што је ражалостио Саздатеља свога, Који га је из небића у биће привео. Напоследку признаје и то, да је за тако силна грешна дела своја сасвим правично заслужио, да од Бога вечном страдању и муци подвржен буде. И све то увидевши не стоји више грешник на путу безакоња својих, но управља ход свој к цркви својој, а ум и мисас своју управља на Голготу, те се тако свим срцем и душом обраћа — на гори тој безакоња људска — распетому Сину Божјем, и припадајући једносушному Оцу Његовом из дубине своје душе к небу вапије: Оче мој небески! Сагреших сам на небу и пред Тобом, погазно сам милост, огорчио благост Твоју, постао сам мрзак и ађелима и људима; те знам, да немам никаквих заслуга душевних, којима би опроштај од грехова својих задобио, нити пак имам чиме за толика зла дела моја оправдати се и Величанству Твоме удовољити; лишен сам дакле сваке помоћи и пред Тобом се оправдати не могу. Но Ти сам всеблаг Творче, видећи јад и беду нас грешних, постарао си се за средство и начин, којим ћемо ми душе наше од грехова очистити. Ти си нам послао јединороднога Сина Твога, да сваки који верује у Њега не погине, него да живот вечни задобије. И ја верујем да је Он заиста Спаситељ света од Тебе кроз пророке нам обећани; верујем да су оне: ране, ексери, крет и смрт, коју је Он претрпео, — претрпео једино за то, да удовољи правди Твојој за спасење грешника, од којих сам први ја. Молим Ти се дакле, прими ову — за мене гре-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

многа, телом самога јединороднога Сина Твога — принесену Теби жртву, и крвљу Његовом грехе моје сасвим изглади, уништи неправду моју, опери — крвљу Његовом — грешну душу моју и удостоји је пређашње благодати и спасења Твога.

То је то, говорим вам љубазни моји, једино, истинито, свето и Богу угодно признавање греха човековог, то и такво признавање греха отвара грешницима небо, и улазак у царство Божје приуговорљавља; тим и таквим признањем греха можемо ми милост и опроштај од Бога задобити.

У томе нас утврђује сведочанство св. Амвросија, који нас о томе овако поучава: „Грешнику врло много помаже петиншто и срдечно исповедање греха, па и саму казну, коју због грехова својих избећи не можемо — стидом својим ублажавамо.“

Св. Киријан пак о томе овако говори: „Први степен милости Божје, јесте: признавање греха свога.“ То исто потврђује и Григорије Велики са овима речима: „Почетак оправдања, јесте: смирено исповедање греха свога.“

Знајући за то цар и пророк Давид уверен је био, да ничим боље — као грешник — не може Бога умилостивити, нити пак од Њега опроштај греха задобити, него тиме, што ће и сам пред њиме признати да је грешио. Као што и вели: „Опери ме добро од безакоња мога, а од греха мога очисти ме; јер ја знам преступе своје, и грех је мој једнако преда мном“ (Псал. 51. 2, 3). И он је у тој намери својој потпуно успео. Као што се то јасно види из ових речи његових: „Рекох: Исповедам Господу преступе своје; и Ти скиде с мене кривицу греха мога“ (Псал. 32. 5).

За доказ истине ове имамо ми много примера како у Старом тако и у Новом Завету. Но — по моме мњењу — најбољи пример за то пружа нам онај благоразумни разбојник. Два су разбојника са Христом на крсту распета била, за једна и иста злочинства своја; но само је један од њих опроштење грехова својих од Бога задобио и небо наследио, а други не. Св. Јеванђеље јасно нам представља зашто је он једини милости код Бога испросио. Он је исповедио грехе своје и признао, да сасвим правично такву казну трип; те зато се и оправдао пред Богом и спасења удостојио. Кад је онај други разбојник ружио Христа, он му је говорио: Зар се ти не бојиш Бога, кад си и сам осуђен тако? И

ми смо још праведно осуђени; јер примамо по својим делима као што смо заслужили; али Он никаква зла учинио није. А рече Исусу: опомени ме се, Господе! кад дођеш у царство своје.“ На то му Христос одговори: „Заиста ти кажем: данас ћеш бити са мном у рају“ (Лука. 23—40. до 44). Из тога се потпуно уверити можемо, да је признавање греха и смирено исповедање истога саједињено са тврдом вером у Христа; — једини и најбољи кључ за отварање врата небеских и получење сваке милости Божје.

Ваља још доказати, да је то признавање и исповедање греха свога за получење царства небеснога — неопходно нужно. Има их, који мисле, да ће им Бог и без тога исповедања — једино по милости својој грехе опростити. Но питам их: Када би човек каквом љутом унутрашњом бољом заражен био, шта би му прво и прво чинити ваљало? Очекујем да ћете казати: Нека тражи лека од искусних у томе лекара. Добро. Но када би човек тај тако увиђаван и ненажљив био, те ма да се у њему болест силно укоренила, и лекари му јасно предочили да му отуда и скорашња смрт наступити може; — то ипак он за обновљење првобитнога здравља свога те прописе и савете лекарске примио не би, него би се још хвалио и говорио, да је он потпуно здрав и да у себи никакве болести нема: — да ли би му онда могло помоћи лечење и искуство лекара тих? Јамачно да не би. Тако исто бива и код грешника. Ма да је душевно лекаство покајања пред очима његовима, ма да духовни лекари: свештеници и учители јасно му предочавају душевну болест његову, ма да и сам Бог не ће смрти грешника, него хоће да он оздрави од душевне болести своје и да се спасе; то ипак грешник тај све то задобити не може док Богу — кроз духовника свога — не исповеди да је грешник, док срданим покајањем не потражи лека душевној бољи својој. Но чим призна и исповеди грех свој, те се од срца покаје и завери да неће више грешити, — он одмах коначно оздравља, коначно га милостиви Бог у пређашњу милост своју прима и као сина свога грли.

Бог одвраћа лице своје од оних људи, који сами себе хвалисаво уздижу и оправдавају пред Њим; дочим пак оне, који ничице падају пред величанством благости Његове и са скрушеним срцем милости од Њега ишту — ма какви да су грешници — прима их, милује и опрашта им

грехе, на шта више, и небеснога живота их удо-стојава. Као што је то мало час казао о разбојнику оном; а о томе се још боље уверити можемо из оне приче јеванђеоске „О блудноме сину“, у којој је оличено то: како Бог покаја-ног и од греха оживела грешника у своја ота-часка недра прима и усиновљава.

Сада сами размислимо, богољубазни Хришћани, је ли тешко то грешнику учинити? Је ли тешко отворити уста своја пред свештеником својим, а пред свезнајућим Богом исповедити, да такве и такве грехе имамо? Но грешник сав-ским противно томе поступа. Он — не само да неће да призна грехе своје — него не трпи да му когод о поправљању његовом и говори. Због тога је Клит од Александра убијен, а Прекса-спиеов син од Камбизена стрељан био. Због тога је св. Јован од Ирода у тамници посечен био, због тога су и данас проповедници од многих људи мржњи и презирању изложени. Заиста се дивити морамо, што је јавно изобличавање гре-ха и преступа нашега, које изобличавање тако добру сврху има — нама тако несносно.

Још се и томе дивити морамо, што је и сама обична и од цркве установљена исповед, која се једино међу нама и свештеником свршава — тако некима тешка, да на исту као на неко мучење иду; те отуда и бива, да се једни од нас кроз целу годину, други кроз две, а неки пак за време целога живота свога ни једанпут не исповедају нити причешћују. Чудновато је то заиста, вели Тертулијан: Ластавица уме да извида ослепљене птичиће гнезда свога, јелен стрелом погођен, одмах чим би гвожђе из ране његове изишло, зна се сам лечити; а грешник, као разумно створење Божје за обновљење ду-шевнога здравља свога не зна да нађе сред-ства и мелема, или зна, али га не ће да тражи, и у корист душевнога здравља свога употреб-љује! Шта ти то чиниш грешниче? Стидиш ли се ти твога пред Богом покајања кроз духовно-га оца твога свештеника, као сведока истога покајања? Но не стиди се — он сам није анђео, него је човек, који је таквим истим гресима као и ти подложен. Или се ти бојиш њега? Но не бој се; — он нема мача у рукама својима, него има у устима својима ове речи: „Праштам ти, и разрешавам те од свију грехова твојих.“ Или ти, на послетку, не знаш, какво дејство произ-води у нама тајинство ово? Сам је Христос апостолима својима — а после њих и прејемни-

цима звања њиховога — дао ову власт: „Који-ма опростите грехе, опростаће им се; и којима задржите, задржаће се“ (Јев. Јов. 20. 23.) И по томе је дужан сваки тврдо веровати, да када свештеник на земљи отвара уста своја, отвара их и Бог на небесима; када он говори овде: „праштам ти“ — то и сам Бог исто тако го-вори — тамо на небу — са престола свога.

Но многи од нас још и за то не ће да испо-ведају грехе своје, што се не надају, да ће због огромних, великих и тешких грехова својих и моћи од Бога опроштај задобити. Свакога таквог св. Августин ово пита: „Шта си ти учинио? Је ли ти учинио тако неизмерно тешки и страшни грех, да се ужасаваш када о томе и помислиш? Да ниси ти и самога Христа убио? Но ма да од овога дела нема горега, по томе што и од Христа ништа нема бољег; — то ипак и грех тај опроштен би ти био, као што су и Јудеји који су фактично Христа распели, када се после у Њега поверовали — опроштење задобили.“

Но оставимо ми то сада на страну те раз-гледајмо: како многи од нас данас исповеди при-ступа, да ли из чистога убеђења хришћанскога или само из некога обичаја? Да ли ми кроз ду-ховника свога искрено пред Богом кривице своје признајемо, признајемо ли их онако, како нам то савест наша казује? Не. Ми често сакривамо величину грехова својих, умаљујемо зла дела своја, и са сваке стране тражимо изговора за оправдање своје. Тако многи данас при исповеди својој овако говори: Ја не бих то учинио, да ме такве и такве побуде на то подстакле нису; ја не бих украо, да ме на то беда и крајња не-воља нагнала није, не бих отимао и неправедан био, да имам на чему живети; не бих раскошно живео, да то положај и достојанство моје не захтева. Па је ли то исповед наша? Зар ми тако себе изобличавамо пред Оним, који и без нас зна све за нас? Заиста, то није исповед, него само празне речи и обмана једна. Диста, веруј, душо грешна, да од такве исповеди никакве ко-ристи имати нећеш, него ћеш још већу осуду задобити.

По томе, дакле, побожна браћо моја, ако хо-ћемо да получимо од Бога опроштај грехова својих, — то шта смо онда најпре чинити дужни? Дужни смо најпре пажљиво испитати савест своју и срдечно признати каква су зла дела му-чила душу нашу. Када то признамо, дужни смо

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

тога часа, без оклевања приступити најузвише-
нијем лекару душа људских — Богу, и исказати
искрено од какве душевне болести страдамо.
Дужни смо исповедити: каква смо и која смо
зла дела ми чинили, те тиме неизреченој бла-
гости Божјој увреде нанели. Но та исповед наша
треба да је савршена, а то је: без икаквога
извињавања нашега или пак умаљавања кривице
наше. Исповед наша треба да је јасна, а то је:
без икаквога затајивања како смо и када смо
зло дело које учинили, и колико смо пута исто
понављали. Она треба да је смирена, а то је:
дужни смо сасвим себе осуђивати, сакрушавати
и плакати због грехова својих, те уједно при-
знавати, да смо за исте пакао огњени заслужили,
— а не да је исповед наша каквим јогунством
или презирањем ближњег свог испуњена. На-
последку дужни смо ми истинито се исповедати,
то јест, са тим тврдим обећањем, да нећемо
више у те грехе и преступе упадати. Но нај-
боље, шта ми у овој прилици ваља да чинимо,
јесте то, да се — просто речено — Сина Бо-
жјега држимо, те заслугама његовим да од Бога
Оца оправдања иштемо, да се пресветом крвљу
Његовом сви ми грешници очишћавамо.

При томе ваља да верујемо онако, као што
сам вам у беседи овој казао, јер без вере није
ни могуће Богу угодити. Забадава би когод и
више пута грехе своје исповедао, а при томе
не би вере имао, каква је била код поменутога
разбојника; — то се онда оправдања код Бога
и спасења свог никада удостојити не би могао.

Но о овоме дужни ће бити пастири и оци
духовни пространије беседити људима, који им
ради исповеди и опроштаја грехова својих од
Бога — пристунају, по оној заповеди Христовеј:
„Идите и покажите се свештеницима“ (Лука 17.
14). Но ове беседе моје била је цел и сврха по-
казати: како и на који начин и грешници — за-
једно са Натанаилом — могу угледати небо
отворено, како се: праведним, светим и бого-
угодним делима својима истога и удостојити
могу, помоћу Бога Оца, заслугама Сина Божјег
са дејством Духа Светога. Амин.

О назаренима и њиховом учењу.

Пише Југ Станикић парох.
(Наставак).

Главно је овде то, да и ако су деца у
оном друштву, које је Христос наранио, била
и од Христа благословљени лебац јела, ипак

се она нису бројала, па чак ни спомињала; а
што још више пада у очи то је, да се не
само деца него ни жене нису бројале, па ни
спомињале. Бројали су се и спомињали, само
људи, а — вероватно — њихове жене и њи-
хова деца нису се бројала, а нарочито нису
се спомињала за то, што се то већ по себи
разуме, и разумети може и мора, да где су
људи, ту су и њихове жене, ту и њихова деца
бити морају. Рекосмо: „вероватно њихове жене
и њихова деца“; јер шта је вероватније, шта
ће бити истинитије: да ли то, да су жене са
туђим мужевима, односно деца са туђим роди-
тељима за Христом на тако далеки пут отишла,
и тако дуго време остала; или то, да су жене
са својим мужевима, а нарочито да су деца са
својим родитељима, односно очевима за Хри-
стом пошла и ишла?

3.) Да је донста тако, да се на име жене
са својим мужевима, а нарочито да се деца са
својим родитељима већ подразумевала, и ако се
изрично спомињала и наводила нису — све-
дочи то што су апостоли кришћавали поједине
људе, поједине особе „са свима њиховима“, са
„целом кућом, са целим домом њиховим“; а то
су — без сумње — биле њихове жене, па и
њихова деца. Тако је св ап. Павле крстио
„Лидију и кућу њезину“, за тим „тамничара
и све његове“ (Дела 16., 15. и 33.) и још
„Стефанин дом“. (I. Кор. 1., 6.)

Назарени узимају, да су тим „кућама“ у
тим „домовима“ били само одрасли чланови,
међу којима — ако је и било деце — али су
та деца, свакако некрштена остала. — Има их,
који веле, да се под „кућом и домом“ осим
одраслих чланова могу разумети још и робови,
односно слуге. (Биспинг у тумачењу свом на:
Дела 16., 15.)

Но, свакако је теже, па и тешко наћи
„кућу или дом“ са самим одраслим члановима,
те је према томе, тешко веровати, да су у
„кућама и домовима“, које је св. ап. Павле
крстио, били само одрасли чланови. — А ако
се под „кућом и домом“ могу разумети и ро-
бови и слуге: али се под тим именом деца
разумети морају. И данас, када говоримо о не-
чијој „кући и дому“, односно о кућевном
друштву, ми ту мислимо и разумемо не робове,
односно слуге, већ породицу његову: жену,
децу, браћу. Напоследку, да ли су и сви
робови, слуге морали бити одрасли; или ако

су већ били одрасли, да ли нису могли и они имати деце?

Кад је већ под „кућом и домом“ теже разумети само одрасле чланове; и кад је под „својима“ тешко мислити на робове, на слуге — да видимо сада, јесу ли могла остати некрштенима деца у оним „кућама и домовима“, које је св. ап. Павле крстио. —

Уверени, да онај, који се не роди „водом и Духом“ не ће и не може ући „у царство Божје“; и знајући, да су и њихова деца само „тело“, а не „дух“, јер су „од тела“, а не „од Духа“ рођени: је ли само и мислити, а камо ли веровати, да су они родитељи, који су се „водом и Духом“ родити, који су се крстити дали, само да би у „царство Божје“ ући могли, да су ти родитељи хтели и смели оставити своју децу „у телу“, и да нису желели, да им се и деца роде „водом и Духом“, о крштењу чак својих робова, слугу: зар се ти исти људи нису још и више старати морали о рођењу „водом и Духом“, о крштењу своје деце?

А је ли и ради чега је било нужно баш и децу крстити, то ћемо — осим већ напред реченога — још и у даљим речима видети и уверити се.

4.) Узмемо ли сада, да се речи Христове: „ако се ко не роди водом и Духом не може ући у царство Божје“ не односе на све, него само на одрасле чланове цркве Христове, онда се рађа питање: до ког доба могу се деца оставити без крштења, а од ког доба треба децу крстити.“

О томе у св. писму нема ни једне речи, управо — што не реч — ни једног словцета. Већ и то би разумном и увиђавном човеку доста било, па да види и призна, да су назарени на кривом путу, а да је учење правосл. цркве о потреби крштавања деце истинито и са св. писмом сагласно. Јер како је крштење важно и врло важно, управо најважније: то би св. писмо морало одредити тачно и јасно, који чланови цркве Христове могу бити и остати без св. крштења, као што би морало изриком навести и означити доба живота, од кога се ти чланови крстити морају. Јест, кад би то тако било и бити морало, онда св. писмо не би могло, не би смело преко тога — ћутке прећи.

Но кад нам већ св. писмо о томе ништа не говори, да чујемо онда, шта веле и како на то питање одговарају назарени.

Овдашњи назарени рекоше; да се дете има крстити „у годинама савршенства“, и те године започињу са 12.—13 година живота; испод 12 година старости никако се дете крстити не може и не сме.

Пре свега треба напоменути и нагласити, да то и тако говоре назарени, који трубе и говоре, да се они држе једино св. писма, а да одбацују свако и свачије предање. Како о годинама крштења у св. писму нема ни речице, ви словцета. то им је године те морао неко означити. И сад је питање: ко им је то означио? није ли то — предање? и значи ли то говорити истину?!

То, да се деца „у годинама савршенства“ крстити имају, одводи мисао на речи св. ап. Павла: „Докле достигнумо... у човека савршена“. (Ефес. 4., 13) Те изгледа, да назарени на основу тих апостолових речи траже од деце „године савршенства“, да би крштена бити могла.

Но на том месту није реч о крштењу, ни о годинама крштења; него ту апостол вели, да је Бог у својој цркви поставио „апостоле, пророке, јеванђелисте, пастире и учитеље“ у ту сврху, да би помоћу и преко њих чланови, и то већ крштени, дакле, одрасли чланови цркве Христове могли „достигнути... у човека савршени.“ И док — по овим речима апостоловим — већ одрасли дакле, преко 12—13 година стари Хришћани треба тек да се труде и старају, да би могли „достигнути у човека савршена“: дотле су — код назарена — деца од 12—13 година стара већ ушла „у године савршенства“, која треба онда још само да се крсте, па да потпуно „достигну у човека савршена“?! И ако је ово чудновато, ипак је вероватно, да назарени тако мисле и верују; јер знамо да они уче и тврде, да су њихови препорођени, дакле, крштени чланови — „свети и безгрешни“, елем „савршени.“

Познато је, да у назаренство прелазе из других вероисповеди људи већ одрасли; а зна се и то, да они такове одмах не крсте. И онда је питање: када се такови, већ одрасли људи крстити имају?

На то питање одговарају назарени: онда, када дотични зажели, односно, кад покаже и докаже, да је крштења достојан; но додају, да неко може и умрети; а да се крштења не удостоји, достојним не покаже.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Чудновато! Дете од 12—13 година старо хоће да зажели, да буде крштено, па може и да се удостоји, достојним св. крштења покаже: а овамо одрастан човек, не ће да зажели, што пре да се крсти; или ако и зажели, али не може да се покаже достојним св. крштења! Па што захтевају назарени од онога, који се крстити жели? Какву спрему траже они од дотичнога? Колико је времена нужно, па да се неко за св. крштење спремити, да се св. крштења достојним показати може?

Апостолима је и кратка поука била доста и довољна, па да после ње неког човека крстити могу; апостолима је доста и довољно било, да неко призна и исповеди, да верује, да је Христос — Божји Син, па да дотичнога крстити смеју. Тако је ђакон Филип крстио Арапина после поуке у вери Христовој, коју је дао Арапину путујући неко време на коли са Арапином, а на изјаву Арапинову: „верујем, да је Исус Христос син Божји.“ (види целу повест: Дела 8., 26.—39.); тако је св. ап. Павле крстио „Лидију и кућу њезину“ и опет после обуке у вери Христовој, која је трајала једва који дан (Исто, 16., 13.—15.); тако је напоследку св. ап. Павле у једној ноћи из тамнице дошао у кућу тамничареву, поучио њега и његове у вери Христовој и све их крстио и још се пре зоре у тамницу вратио. 27.—40.) — међу тим нашим „вернима“, нашим назаренима нису доста дани и седмице, кратки су им месеци и године а не ретко, кратак им је — тако рећи — и читав век, да би се неко у вери Христовој колико је најнужније обучити и св. крштења удостојити се могао; с тога они лака срца, мирне душе гледају, како неко в некрштен, а у жељи за крштењем умире! Па нису ли наши „верни“, наши назарени и од самих св. апостола — бољи Хришћани?! Тако бар изгледа.

Ни наша св. прав. црква није крштавала, па ни данас не крштава никога онде и онда, где и кад кога ухвати; него тек онда, када је дотичнога, колико је најнужније у вери Христовој поучила и тако за крштење спремила. Али, ако ономе, кога она поучава и за крштење спрема, прети опасност смрти: тада св. прав. црква прекида обуку и крсти га одмах, само ако дотични призна и исповеди, да верује, да је „Исус Христос — Син Божји.“ А св. правосл. црква чини то тако с тога, што тако

чинити, свакако може, и сме. Јер ако се икад човеку веровати може, али на смрти највише. Ако човек и има у животу своје кадгод — ма и привидне — нужде и потребе, да се претвара, да крије истину; али на смрти те нужде и потребе баш никако бити не може. С тога и видимо, да на смрти људи признају и исповедају и највеће и најужасније грехове своје. Па кад неко гледајући смрти у очи призна и исповеди, да верује, да је „Исус Христос — Син Божји“, баш као што је оно разбојник на крсту признао и исповедио, да је Христос „Господ“ — зар да се таквоме човеку веровати не може, зар да се таквоме човеку крштење дати не сме? И кад то знамо, онда питамо: где је више нежности, милости и топле материнске љубави: да ли у св. прав. цркви, у којој се нико са овога света без св. крштења не пушта? или у назаренској верској заједници где се и многи без св. крштења на онај свет отираваља?

На послетку, није ли то у опште нешто чудновато и непојмљиво, хтети и желити одредити тачну границу у животу човечјем, до које човек без св. крштења бити може односно мора, а од које се крстити мора, односно може. Не звони ли и одвише чудновато, па и невероватно кад се рекне: дете од 12 година старо мора се, односно може се крстити; али дете ма и са месец-два дана млађе не мора се крстити, управо не сме се крстити, јер се не може показати достојним св. крштења?! На тако уској граници, толи грдна провалија! — А не може ли се зар дете и испод 12 година старо у вери Христовој толико поучити, да зажели св. крштење; не може ли се зар и такво дете у животу и владању своје толико поправити, и на праву стазу упутити, те да буде св. крштења достојно?!

А да баш и мала, дакле и испод 12—13 година стара деца могу имати и свога личнога греха, за који одговарају и за који казну издржати могу и морају, о томе нам сведочи св. писмо Старог Завета. Један пут је пророк Јелисифе ишао у Ветил: „И кад иђаше путем, изидоше мала деца из града и ругаху му се говорећи му: ходи, ћело! ходи, ћело! А Јелисифе обазре се и видећи их, прокле их именом Господњим. Тада изидоше две медведице из шуме, и растргоше четрдест и двоје деце.“ (II. Цар. 2., 23.—24.)

Као што се види, овде су деца кажњена за свој лични грех. Јер ако деца — још гао малена — свога личнога греха имати нису могла; или ако се малој деци лични грех урачунати није могао: каква је овда смисла имало, да пророк Јелисје „проклиње именов Господњим“ малену децу? И за што је онда Бог „клетву“ пророкову чуо и саслушао, те децу казнио?

А кад деца, још као малена, лична греха имати могу; кад, дакле, она своје спасењу шгодити могу: за што да онда она своје спасењу не могу што допринети, штогод учинити?!

Биће, дакле, да се и деца испод 12—13 година стара крстити могу и морају. И онда не стоји тврдња назарена, да се дете испод 12 година живота никако крстити не може и не сме.

У осталом пада у очи, те је чудновато и то, да сви назарени не мисле једнако о годинама, када се деца крстити могу: „... назарени крштавају своју децу — како горе — између 7 и 14 година...“ („Назаренство“ стр. 127.) Већ и то је паметном човеку доста, па да види и да се увери, да су назарени на кривом путу да види и да се увери, да назарени бакћу и дугају по помрчини говорећи и тврдећи један ово други оно.

Него збиља: вредно би и занимљиво било чути и слушати спор и расправу тих назарена разног мињења и уверења! Каквим би и чијим би ауторитетом ту поједине странке правдале и браниле своје учење?!

(Наставиће се.)

Васпитно управљање Божје над људима.

Од дра Штекла превео Милан Поповић у Ређеву.

(Свршетак.)

7. У свјетлости те идеје добијају све чињенице и појаве историјске своје потпуно расвјетљење, и постају нам потпуно разумљиве. Оне нам показују много средстава, којим се божанствени васпитач послужио, да човјечји род што боље усаврши у хришћанском духу. Велике катастрофе свјетске историје, за вријеме којих је на поједине народе казна наплазила, док су се други народи уздигли и до господства долазили, јесу само божанске уредбе или допуштања, да једне народе преко других казни због њихова отпадања од васпитног управљања

Божјег, и да их тиме на боље путеве изведе. Елем, све у историји има свој циљ и свој разлог; ништа није голи случај; све је ушло у план божанственог васпитања, и најпошље увијек се клони спасу људског рода и народа, који се у њему налазе, ма да наш ограничени разум није кадар кад и кад у појединости прозријети у планове Божје. Како је пријатна према томе слика, коју нам под тијем становиштем свјетска историја пружа! Све што би нам без обзира на васпитно управљање Божје било сасвим непојмљиво и загонетно, то добија у свјетлости те идеје своје потпуно расвјетљење, и то такво расвјетљење, које и дух и срце на исти начин задовољава.

8. Али као год што васпитно управљање Божје, које над појединим људима влада, не дјелује само на невидљив начин, већ се и на видљив начин појављује у толико, у колико црква као божанска установа посредује као заступница Божја у васпитању човјека за вјечни живот, тако је и с обзиром на васпитно управљање васколиког човјечјег рода. Црква је велика васпитатељка човјечјег рода, јер у области видљивој као заступница Божја у име Божје васпитава народе за хришћанску културу и наравственост, и тијем путем непрестано ходи. Као што је у старом завјету био „закон“ *Παιδαγωγος εἰς Χριστόν*, (Галаћ. 3, 24.) тако је у новом завјету хришћанска црква велики педагог за људски род, који је одређен да га усавршава. Па како је величанствено црква ријешила ту задаћу од почетка свог опстанка! Она хришћанске народе васпитава за културу и цивилизацију, и довела их је до оног степена, који није нити нехришћански нити незнабожачки народ достигао нити ће достигнути. Ужасне су биле битке, које је она имала да издржи са деспотизмом, који се култури противи; при сваком кораку, који је она учинила за наравственост народа, овај јој је насупрот стајао, да њену дјелатност уништи, и да човјечји род баца у дивљаштво; али она се није поколебала, она је све те борбе побједоносно извојевала, и отргла народе од смртних загрљаја оног деспотизма. Под њеним васпитним управљањем хришћанска је наравственост корачала напријед без задржавања и ниједна моћ противна култури није могла тог напретка зауставити. Црква неће ни у будућности одустати од тог васпитног управљања човјечјег

рода, и своју ће задаћу испуњавати успркос све-
му противљењу антихришћанског свјетског духа.

Историја сваког појединог човјека као и
цијелог човјечјег рода, ако се схвати у потпу-
ном обиму, стоји под идејом васпитања, које
невидљиво Бог врши а видљиво црква као
заступница Божја у име Његово. Ту велику
истину донио је Спаситељ Наш Исус Христос
на свијет; и изрекао ју је у оној великој ријечи:
„**Приде ко Синъ челоуѣкъ възскати и спасти
погибшаго**“¹⁾ и Он је ту у тијем ријечима изго-
ворену идеју остварио у оснивању цркве, „**ѿкоже
посла ма отецъ, и ѿзъ послаю въ**“²⁾ Христос
је дакле извод и средиште свега васпитања,
како појединог човјека, тако и цијелог нашег
рода: од њега излази све опуномоћије и дје-
латност васпитања и Њему треба да се опет
поврати. Он је, „**Αρχηγος**“ цијелог људског
рода с обзиром на његово васпитање до сте-
пена савршенства. Црква добија своје васпитно
опуномоћије сада од Њега; само тијем, што Он
у њој непрестано живи и дјелује, она има
право на васпитно управљање човјечјег рода,
али она је само тијем за то оспособљена. Хри-
стос је алфа и омега свега васпитања; без
Њега нема васпитања.

Али људски васпитач је позван, да ради
на великом дјелу људског васпитања, као што
Га Христос остварава у својој цркви и кроз њу,
у кругу младежи, у кругу дјеце. И стога му
мора у испуњавању његовог позива лебдити
пред очима као примјер, као идејал Сам Хри-
стос Господ наш. Треба да му са свима си-
лама својима подражава. „**Оставите дѣтей,
и не возбраняйте ѿмъ прѣити ко Мнѣ: та-
ковыхъ ко есть царство небесное**“³⁾ Тако је бо-
жански васпитач једном рекао; та ријеч мора
непрестано одјекивати у духу и срцу људског
васпитача. „**Оставите дѣтей, и не возбра-
няйте ѿмъ прѣити ко мнѣ**“ — то мора и ње-
гова пословица бити. И потпуно обиље љу-
бави, што га је Христос у ту ријеч ставио,
мора људски васпитач у своје срце примити, и
излити га на повјерену му дјецу. Он ће само
под тијем увјетом ријешити своју задаћу и то на
начин, на који се она мора ријешити, ако хоће
да му плода донесе, а који се с правом смије
очекивати.

¹⁾ Лука 19, 10;

²⁾ Јов. 20, 21;

Матеј 19, 14.

Па ако људског васпитача оштерети то ве-
лико дјело васпитања, ако му хоће рука да
малакше под тешким теретом, који мора да
носи, тад га може утјешити и наново постаћи
друга ријеч Спаситељева: „**И иже аще прѣем-
летъ стѣча таково ко има мое, Мене прѣ-
емлетъ**“ Та га ријеч Спаситељева може поучити,
да је све оно, што Он полаже око васпитања
малих, Господу самом учинио, и то оном Го-
споду, који не допушта, да добро дјело остане
ненаграђено и да указано добротинство ближњем
остане без благослова, и ма да тај благослов
не виде сваки пут наше људске очи. Па ако
се увјет хришћанског живота, којег је кличу
васпитач усадио у срце дјетиње, опет преломи
саблажњавањем и завођењем од стране других,
тад вам може он у светом гњеву дозвати у
памет даљу ријеч Спаситељеву: „**А иже аще
согласнитъ ѣдинаго малыхъ сиухъ вѣрбющихъ
ма, ѿуне ѣсть емѣ да вѣрситса жерновъ осел-
скій на вѣи егѡ, и потонетъ въ пѣчинѣ мор-
стѣй**“ Те се ријечи држећи, он може своје
руке опрати у невиности.

И још једну другу идеју пружа Хришћан-
ство људском васпитачу, која је зато сходна,
да му звање његово изнесе као свето и часно.
Хришћанство учи, да дијете има анђела храни-
теља уза се, једног од оних небеских духова
који стоје код пријестола Божјег. Њега је Бог
послао, да закрили тијело и дух дјетињи, да
се тијем „не спотакне о камен“. Њему је Бог
наложио, да невидљиво васпитава дијете у име
Божје, док људски васпитач за истим циљем
тежи у видљивој области. Тако функционира људски
васпитач као сарадник ангела Божјег у дјелу
васпитања. Заиста узвишена задаћа! Свијест
те задаће мора моћно к томе допринијети, да
га оставне на високо цијењење свог звања и
на ревно управљање њиме.

Али стога нека васпитач и у дјетету
оживи ту свијест и нек је све више оживљује,
да оно стоји под заштитом свог анђела храни-
теља, да га мора поштовати и љубити, и да
нигда себи не допусти таквог чина, којег свје-
док не би смјео бити анђеол хранитељ. Пошто-
вање светог анђела доста томе допринио, да
дијете на правом путу одржи, и да сиријечимо
сваки тајан грјешан пријеступ. Па ако хоће
васпитач да буде у своме позиву немаран, ако
равнодушност или безбрижност с обзиром на
праву срећу повјерене му младежи, хоће да се

увуче у његову унутрашњост, тад му могу на павет пасти ријечи Спаситељеве: „Блудите да не презрите одинаго отъ малыхъ сиухъ: глаголю бо вамъ: ѿкъ Ангели ихъ на небесѣхъ выишъ выдатъ лице отца моего небеснаго.“

У таквом духу дакле људски васпитач треба да прионе око васпитања, које му је Бог у руке повјерио. У таквом мишљењу он треба неуморно да ради на ријешењу повјерене му задаће; тада се смије сигурно тјешити, да ће га једном на вратима вјечности ословити ове ријечи: „Докрѣ, раке влггѣи вѣрнѣи, ѡ малѣ выишъ еси вѣренъ над многими тѣ поставлю: види вѣ радость Господа твоего.“

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Архиђијезалне епархијске власти). Архид. Административни Одбор држаће своју седницу 8. (20.) марта у понедељак, а Архид. Конзисторија 9. (21.) марта о. г. у уторак.

(Патријарашки скевоџилакс) даје на знање: да ће у време часног поста ускршњег на пређеосвећеној литургији појати и ове године средом гимназијски мешовити, а петком богословски мушки певачки збор. Литургија ће се почињати после претходних часова у 11 с. пре подне. Недељом пак на Василијевој литургији и о празницима на Златоустовој појаће — као и досад — у саборној цркви гимназијски, а у патријарашкој капели богословски певачки збор.

Светој тајни покајања приступиће ученици и ученице основ. школа и гимназије у петак, а слушаоци богословије у суботу прве недеље часног поста.

У основној школи вршиће св. тајну покајања са најстаријим ученицима и ученицама г. професор катихетике у богословији, спремивши их претходно преко слушаоца IV. године богословије; у гимназији исповедаће г. г. професори богословије, а у богословији г. Архимандрит крушедолски Митрофан Шевич, г. протојером и настојатељ кувејдински Димитрије Бранковић и г. катихета гимназијски Иван Маширевић.

Св тајни евхаристије приступиће ученици и ученице основних школа и гимназије у суботу, а слушаоци богословије у недељу исте седмице.

За време часног поста проповедаће у саборној цркви овдашње свештенство наизменично, а у гимназији ексортоваће као и до сад богослови IV. године, по унутрству професора, до краја ове школске године.

(Стечајни испит.) Пред испитном комисијом епархије Бачке за полагање стечајнога испита, а под

председништвом впреч. г протопрезвитера Новосадскога Милана Тирџа, положили су 23. фебр. о. г. тај испит ови кандидати: *Љубомир Слешчевић* лични помоћник у Ади, *Берисав Берџ* администратор парохије у Ст. Палашци, *Јован Вујин*, *Стеван Стричевић*, *Драгутин Добројевић* и *Милан Ђурковић* свршени богослови.

(Словенски апостоли и — римпапство.) Да се покаже „пријатељство“ римпапства према Словенству, боље рећи, да се православни Словени одобривоље на прелазак у унију, односно римокатолицизам, прогласила је римска црква 1881. године, за данашњега папе Лава XIII., словенске апостоле Св. Кирила и Методија светитељима римске цркве. Као што јављају, римска Congregatio sanctorum patrum, закључком својим од децембра месеца прошле године, избацила је словенске апостоле и светитеље из реда светитеља римске цркве, те место њих признала светитељем Антоњија Барнабу. Је ли та вест истинита, и ако је истина — зашто је римска црква то учинила, то ће нам, сигурно, казати Загребачки „Katoлички List“.

(Прелаз Немаца у протестантизам.) Као што јављају, међу аустријским Немцима напредује у масама прелаз из римокатолицизма у протестантизам. Покрет тај потпомаже Евангелски Савез у Берлину. —

(Књижевни Одбор Матице Српске) имао је у четвртак 18. фебруара (2. марта) о. г. под председништвом проте Јована Вучковића, председника Књижевног Одељења, своју редовну седницу и решавао је ове предмете: Усвојен је предлог председника и секретара друштвеног, да се прослави 50-годишњица песничкога рада Змај-Јована Јовановића, а подноси Књижевном Одељењу с препоруком. — Предлог секретарев, да се утицај Књижевног Одбора на уређивање Летописа видно истакне на орган друштвени, уступљен је ради важности пододбору на проучавање. — На препоруку секретареву примљен је за Летописе говор члана Радивоја Врховца у спомен и славу Милану Кујунџићу-Абердару. — Према одлуци у прошлој седници, да се за оцену савремених важнијих публикација у Летопису службено одреди који члан Књижевног Одељења или Одбора, умолиће се: Јован Живановић на приказ и оцену Шурминове Повјести књижевности; Ђорђе Магаршевић граматичких и полемичких списа; др. Ђорђе Дера Вујићеве националне економије; Радивој Врховац Вукова Рјечника (3. издања); Јован Радонић Новковић Законика цара Душана; Иларијон Зеремски Епархијских Шематизама; Милан А. Јовановић Ердунхелјеве Историје Новога Сада; Милутин Јак-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.unibg.rs

шаћ Сенткларијеве повести; Аркадије Варађанин Бакићеве Опште педагогије; Јован Грчић Маргалевог превода Косовских песама; Тих. Остојић Хрватских народних песама и новијих издања Српске Књижевне Задруге. Још ће се умолити гдекоји књижевници, да прикажу и оцене важни српски часопис „Дело“ и иначе нове публикације. — Усвојен је предлог члана Радивоја Врховца, да се у Летопису износи тачан библиографски преглед свега, што изађе на српском језику и по могућности и онога, што би се у будуће јавило у туђим језицима а тиче се само народа. — На предлог секретарев није примљен за Летопис саставак непознатог писца „Живот Јована Стерије Поповића.“ — Приповетка Панте Поповића за Књиге за народ „Чува свеце српске“ издаје се на оцену члану Сави Петровићу. — Истом се члану издаје на оцену саставак Мите Нешковића за Књиге за народ „Не хули имена Божјег!“ — На опширне оцене Моја Медића и Стевана Милованова прима се и награђује се дело непознатог писца „Плитвичка језера“ као, дело мимо расписаних награда. — Према оцени Радивоја Врховца прима се за Летопис Драгише С. Милутиновића Коментар на Оснивање Училишта Симе Милутиновића. — Према оцени Тих. Остојића прима се за Летопис рукопис Јована Радонића „Прилози историје словенског препорођаја крајем прошлог и почетком овога века.“ — Исти оцењивач препоручује за Летопис „Биљешке за месечника из г. 1651.“ — На препоруку Саве Петровића прима се за Књиге за народ спис Михајла Миловановића „Света Три Јерарха.“ — Према оцени дра Ђорђа Дера не прима се за Књиге за народ рукопис непознатог писца „Земаљски устав.“ — Упућује се секретар, да до идуће седнице поднесе предлог о преиначењу издавања Књига за народ. — Из извештаја секретарева о питомцима под управом Матице Српске узима се на врло повољно знање део о Милану Жакулу, техничару II. год. у Будимпешти и питомцу задужбине Симе Ђорђевића, који је још септембра прошле године с успехом колоковао и чија је писмена радња из електротехнике, коју је поднео на расписану награду своје Велике Школе, добила оцену „похвалну“ и награду од 50 фор. — Његова Светост Патријарх српски Георгије одобрио је предложене повишице питомцима задужбине Нестора Димитријевића. — Са задовољством се узима на знање пријава питомца Милана Будисављевића, да је у Загребачкој вишој гимназији узет за помоћног учитеља. Како је пак тај вредни питомац пред строгим испитима, оставља се до даљег решења у уживању своје стипендије. — Милану Ви-

шићу, учешку шумарства, враћа се молба за стипендију, пошто није никаква ни расписана. — Умолиће се г. А. Ђукић, да прегледи Дневник пок. Јована Ковачевића, пароха Сентомашког из год. 1848.

(Управни Одбор Матице Српске) имао је у суботу 20. фебруара (4. марта) о. г. своју редовну седницу под председништвом Паје Гостовића, потпредседника друштвеног. Од многих предмета напомињемо: Узима се на тужно знање пријава секретаријата о смрти члавова Матичиних Димитрија Бибића адвоката у Меленцима, Гавре Ј. Мијатовића, трговца у Мостару и Обрада Недељковића, економа в Сиригу. — Усвојен је предлог пододбора, да се 40-годишњица бившег секретара а садашњег председника Матичина А. Хаџића огривичи на то, да се још за живота Хаџићева истакне слика његова у дворици Матице Српске и да га том приликом а у редовној седници Управног Одбора поздрављив потпредседник друштвени. — Према наредби министарства просвете послан је препис и превод тестаментa Претра Костића ради измене основног писма. — Министарство просвете послало је разрешење на рачуне о заједничким управним трошковима за год. 1896. и 1897. Решено је, да се штампање службених уредаба Матице Српске, као правила за чиновнике и библиотеку, мировинска уредба и основна писма настави у Раду и именику, том службеном органу Матичином. — Послана су министарству нека разјашњења на рачуне фондова Симе Ђорђевића и Павла Јовановића. — Тако је исто послан исказ о фонду Јосе и Јулијане Обрадовића. — Економски пододбор јавља, о повољном арендирању неких парцела на салашу Марије Трандафилке. — Решено је, да се слике из старих српских рукописа пошљу ради клишејеве израде у којој уметнички завод.

СЕТИМО СЕ ШКОЛСКОГ „ФОНДА СВ. САВЕ“

Задруга Срикиња у Великој Кикинди решила је да из своје благајне учини прилог Фонду Св. Саве у износу од 50 ф., те је у то име доставила управи народно-црквених фондова у Карловцима 10 ф. као прву рату. У име српске школе хвала племенитим прилагачима.

Јавна захвала.

Свима племенитим дароватељима за украс цркве св. Петра и Павла у Туку. Приложили су: Српска православна црквена општина Земун: из благајне св. Николајевске цркве 10 ф., из благајне св. Архангелске цркве 5 ф. — Српска прав. општина Ријека 20 ф. Прото Јован Вучковић Кар-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ловци 2 ф. 50 н., прото Јован Јеремић Карловци 2 ф., професор Иларион Зеремеки Карловци 1 ф., професор Радивој Врховац Карловци 1 ф., директор гимназ. Вујић Карловци 1 ф., професор Јов. Живановић Карловци 50 н., Др. Г. Летић 2 ф., професор Душан Јакшић Карловци 1 ф., професор Милутин Јакшић 1 ф., професор Анађијев Гаврило Карловци 1 ф., Др. Лазо Обреновић Карловци 1 ф., професор Јован Живковић Карловци 1 ф., Срп. цркв. општина Ст. Бечеј 5 ф., Дамјан Петровић трговац Срп. Моравице 5 ф., Григорије Н. Мандић митрополит Д. Тузла 10 ф., Амалија Бркић Товаришево 5 ф., Мандатар. арх. Анатолије Јанковић Нови Сад 3 ф., Милан Ђурић прота Нови Сад 2 ф., Михаило Миловановић кат. Нови Сад 1 ф., Јован Вујин 1 ф., Ђорђе Бељански Нови Сад 50 н., Никола Пајић 50 н., Срп. прав. црквена општина Трст 50 ф., Срп. прав. црквена општина Огар 2 ф., Општина Темишварска Темишвар 10 ф. Свега дакле 140 ф. Први износ био је 183 ф. 11 н. Свега 323 ф. 11 н.

Потписани одбор најтоплије се захваљује поменутиим дароватељима. Од нас хвала — а од Бога здравље. —

Камералне Моравице 28. фебруара 1869.

Раде Манојловић Никола Јакшић
кр. надшумар. парох.

Ad бр. 18 ex 1898.

Ц. О.

Јавна захвала.

Потписани, у име представништва срп. правосл. цркв. школ. општинске управе сегединске, најтоплије благодарност и признање изјављујемо благор. госп. *Урошу Топонарском* бележнику политичне општине Српско-Кретурске, који је сопственом побудом, нашој св. православној српској цркви поконио пет стотина флр. (500 флр.) тако, да наша цркв. општинска управа с тим поклоном слободно, по најбољем умењу своме може располагати у сврху унапређења црквено општинских цели.

Из седнице цркв. одбора, срп. правосл. општине сегединске, у Сегедину 27. јануара (8. фебруара) 1899 држане.

Јован Ђ. Ђосић Коста пл. Сабо
первобоја. потпредседник

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Бр. Е. К 30. ex 1899.

31 1—3

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на парохију II. разреда у Свиници, у протопрезвитерату петрињском.

Рок пријављивању траје до 31. Марта 1899. по ст. календару.

Из сједнице Епарх. Конзисторије држане у Пашком, 11. фебруара 1899.

Михаил
епископ.

К. 319/73. ex 1899

22 2—3

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на упражњену парохију III. класе у Ст. Керу.

Компетенти имају своје ваљано инструисане молбенице потписаној Конзисторији до 15. (27.) марта о. г. поднети.

Из седнице епарх. Конзисторије, држане у Новом Саду 16. (28.) фебруара 1899 год.

Конзисторија Бачка.

К. 336/74 ex 1899.

23 3—3

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на једно упражњено парохијско место у Сенти, при ком се налази лични помоћник.

Компетенти имају своје ваљано инструисане молбенице потписаној Конзисторији до 15. (27.) марта о. г. поднети.

Из седнице епарх. Конзисторије, држане у Новом Саду, 16. (28.) фебруара 1899. г.

Конзисторија Бачка.

Ad К. 62, 63, 65 ex 1899.

24 2—3

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај ради сталног попуњења упражњеног парохијског места: у Мехали с беривима VI. плаћеног разреда, у Тарашу с беривом III. плаћеног разреда и у Карлову с беривима, која ће се после обављеног избора тачно установити. — Молбенице ваља подастрети путем претпостављених власти, потписаној епархијској конзисторији до 4. (16.) априла 1899.

Из седнице епарх. конзисторије држане у Темишвару 16. (28.) фебруара 1899. год.

Председништво.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

29 1—3

Црквена општина у Великом Градцу, дијецезе Горњо-Карловачке протопопијата Кар. Глинског, намјерава свој парохијални стан и стају реновирати.

Услед тога одређена је јавна дражба на дан 12. (24.) априла 1899. у 10 сахати прије подне.

План, трошковник и дражбени увјети могу се сваки дан код цркв. председника видети.

Велики Градац 24. фебр. (8. март) 1899.

Председништво цркв. општине.

Ad бр. К 87/36 ex 1899.

27 1—3

СТЕЧАЈ.

На упражњену парохију VI. разреда у Ривници.

Компетенти нека своје прописно биљековане и инструиране молбенице надлежним путем овој конзисторији до конца месеца марта о. г. по ст. поднесу.

Из седнице архид. конзисторије држане у Карловцима 25. јануара (6. фебруара) 1899.

Председништво.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ad III C. 36./92. ex 1899.

2—3 19

С Т Е Ч А Ј.

Овим се отвара стечај ради попуњења места привременог заменика епарх. школског референта темишварско-вршачког.

Са овим местом — изузев право на петогодишњи доплатак и мировину — скопчана је референтска плата од 1200 фор, старина од 200 фор. и путни паушал од 300 фор. а. вр. годишњих, а дужности референтске означене су у односном делу уредбе за српске народне школе од 1872 г.

Изабрани заменик епарх. школског референта обвезан ће бити, док му год службовање трајало буде, у Темишвару или у Вршцу становати.

Компетенти на ово место ваља своје исправама инструјисане молбењаце најдаље до 1. (13.) марта 1899. срп. прав. пар. школском савету у Карловцима поднети, а уједно доказати, да осим српским владају добро још и мађарским и немачким језиком.

Из седнице срп. прав. пар. школског савета држане у Карловцима 9. (21.) фебруара 1899. Председништво срп. прав. пар. школског савета.

Ad E. 29. I. 4 ex 1899.

2. 2—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију Ш. евентуално V. класе (у овом случају на место сист. парох. помоћника) у Сефкерину.

Рок пријаве путем надлежних власти до Благовести 1899.

Епарх. Конзисторија Вршачка.

E. 1886. III. 131. ex 1898.

25 2—3

С Т Е Ч А Ј.

На више учитељских, евентуално учитељских места у епархији вршачкој са платом од 400 ф. авр. и Школ. Уредбом прописаним дужностима.

Искати се могу оспособљене особе, које су у стању и мађ. језик предавати.

Рок пријаве до благовести 1899.

Епарх. школ. одбор вршачки.

Бр. Е. К. 27. ex 1899

31 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Расписује се стечај на парохију Ш. разреда у Швици, вилићког протопрезвитерата.

Рок пријављивању траје до 31 марта 1899. по ст. календару.

Из сједнице Епарх. Конзисторије држане у Плашком. 11. фебруара 1899.

М и х а и л
епископ.

С Т Е Ч А Ј.

28 1—3

Овим се у Нађфали ради сталног попуњења на упуражњено учитељско место у IV.-ро-разред. мешовитој вероиспов. школи отвара.

Плата је учитељу следећа:

- 1.) У готову новцу из школ. приреле, коју учитељ месечно у напред прима. год. . . 300 ф.
- 2.) у име огрева за себе год. 40 ф.
- 3.) у име пофторне наставе год. 40 ф.
- 4.) у име пероводеке и рачуноводеке дужности год. 20 ф.

5.) Три и пол лан. ораће земље, на коју је дотични државну порезу дужан платити. Уз то слободан стан с баштом, и ван стана башту од 800□., и при већем погребу 1 ф. од мањег 50 и.

Уз ову плату дужан је изабрани у свакој седници како Школ. тако и Цркв. Одбора перо водити, и све годишње рачуне склапати, исто тако у св. цркви на сваком богослужењу десну певницу водити.

Дужности учитеља прописане су школском уредбом.

Компетовати могу само оспособљени учитељи који су Сомборску учитељску школу свршили и испит из мађ. језика положили; јер не оспособљени неће се у обзир узети, почем ми имамо већ не оспособљеног, а који је накнадним путем и II ги разред горње школе испит положио, а у изгледу је да ће и остале, разр. положити моћи.

Лична пријава узете се у обзир, и имаће при избору првенство.

Рок стечају изилази рачунајући од данашњег дана 6 недеља дана.

Изабрати учитељ може своје место од 1. септ. 1899/1900, т. ј. у почетку школске године, заузети, од којег дана ће и плату од ове општине примити.

Ваљано инструјиране молбенице ваља упутити на потписаног председника.

Из седнице срп. православне црквено-школске општине држане у Нађфали 14. (26.) фебруара 1899. год.

Јован Пасковић
перовођа.

Мита Аничић
председник.

ДРУГИ ОГЛАСИ

ЈОВАН ВИДАКОВИЋ Гомбар

НОВИ САД, Дунавска улица.

Пр. г. свештеницима оба реда најучтививије препоручујем свој гомбарски посао, који сам израђујем те сам у стању врло солидно и јефтино свој рукотвор дати, као: петље, дугмад, гајтане од камилора и бришима за реверенде, гомбе, гајтана, фронгле за црквене барјане и литије.

Израда најсолиднија. Цена најумеренија. За свој рукотвор и материјал гарартујем.

С поштовањем

Јован Видаковић

ЊЕГОВОГ ВИСОЧАНСТВА КЊАЗА ЦРНОГОРСКОГ НИКОЛЕ I.

дворски лиферанти црквених утвари и одјејања, трговачка кућа

Ј. В. ВИТАЛИЈЕВА и И. А. СЛОНОВА У МОСКВИ,

Никољска улица, дом грофа Шереметјева.

ФИРМА ПОСТОЈИ ОД 1792. ГОДИНЕ.

Желећи дати својим православним српским потрошачима из свију крајева, могућност, да се упознаду што подробније са израђевинама наше сопствене фабрике сваковрених црквених принадлежности, као и са јефтиноћом цене истих, част им је изнети свакоме на углед свој кратак ценовник, са условима и начином поручбина:

а) утвари сребрне 84 пробе и у ватри позлаћене:

Јеванђеља од 45 сантимет. у кадифи малинове и др. разне боје, са сребрним оковима по угловима, позлаћена, — — — — — од 50 до 60 руб.

Јеванђеља од 45 с. м. у најф. кадиф. са обема сребр. и позл. корицама — — — — — од 130 до 150 руб.

Јеванђеља од 45 с. м. с једностраном сребрном и позл. корицом — — — — — од 25 до 30 руб.

Крстови напрестолни сребрни и позл. од 22, 30, 40 до 200 р.

Крстови за употребу при молитвама и др. сребрни и позлаћени — — — — — од 15, 20 до 38 руб.

Сосуди цео прибор среб. и позл. од 55, 75, 100 до 600 р.

Дарохранилице сребрне и позл. од 40, 75, 100 до 700 р.

Кадioniце сребрне беле — — — — — од 30, 40, 50 до 75 р.

Кандила сребрна и позлаћена од 12, 20, 30 до 300 р.

Иконе 31+27 с. м. у сребрним и позлаћеним ризама од 25, 35, 50 до 300 р.

Иконе 27+23 с. м. у сребрним и позлаћеним ризама од 15, 20, 30 до 100 р.

Иконе 23+18 с. м. у сребрним и позлаћеним ризама од 10, 15, 25 до 50 р.

Митре златом везене са одличним украсима од 150, 200 до 600 р.

Плаштанице од кадифе, вез. злат. од 150, 200 до 600 р.

Барјаци црквени од кадифе, са светитељ., везени златом од 500, 600 до 1000 р.

Облачења Архиејерейска од сомота свиле и др. по жељи, разна цвета, везено златом од 150, 300, 500 до 1000 р.

Облачења свештеничка разне врсте са златним претк. и везом — — — — — од 50, 75, 100 до 300 р.

Облачења ђаконска разне врсте са златом претк. и везом — — — — — од 48, 73, 100 до 300 р.

Прибори златотканих покривала за престоле од 50, 80, 100 до 400 р.

Дарци златоткани за проскомидију од 30, 50 до 250 р.

Крстови велики за торњење, главе (круне) за цркве — — — — — од 75, 100, до 300 руб.

Иконе великог формата по потреби за иконостасе, на платну, цинку и дрвету од 35, 50, 75, 100 до 300 руб.

ИКОНОСТАСИ (према мери и величини) од разног дрвета; резани, политирани, са трајном позлатом од 1000, 2000, 4000 до 20.000 руб.

Цене су означене у руским рубљама, — вредност рубље око три франка (динара).

Кореспонденције (поруке) врше се на свима јевропским језицима, као и на српском језику. При порукама полаже се одмах једна трећина коштања, остале две трећине у наточ (уз доплату). — Пошљака иде на рачуи поручиоца. Поручиоц треба да означи јасан и тачан свој атрез, као и најближе штације, преко које да му се порука пошаље. — Новац се прима: Злато сваке врсте а такође и аустр. форинте и урачунава се по дневном курсу. Обрачуни се шаљу тачно. — Све поруке врше се безусловно брзо, тачно и солидно. Илустровани и опширни ценовници шаљу се сваком бесплатно. — **Цене безусловно утврђене за све. Стогодишња фирма наше куће — најречитије говори о свему.**

С поштовањем

Наша адреса: **Виталијев и Слонов,**

Никољска улица, дом грофа Шереметјева.

Ј. В. ВИТАЛИЈЕВ и И. А. СЛОНОВ

трговачка кућа сваковрених црквених утвари у Москви.